

Самостійна робота №3

Інструкція до самостійної роботи

Тема: Метод бухгалтерського обліку, його основні елементи та їх характеристика

Мета: Вивчити елементи методу БО та їх застосування

План

1. Метод бухгалтерського обліку
2. Документація та інвентаризація
3. Оцінка та калькуляція
4. Рахунки і подвійний запис
5. Баланс і фінансова звітність

Рекомендована література:

1. Грабова Н. М. Теорія бухгалтерського обліку: Навч. посібник. – К.: А.С.К., 2002. – 266с., стор. 26-30.
2. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. – К.: Знання, 2004. – 447с., стор. 45-47.

Питання для самоконтролю:

1. Які елементи складають метод БО?
2. Що являє собою документація? Чому є важливими первинні документи?
3. В чому полягає інвентаризація? Які факти господарської діяльності вона виявляє?
4. В чому полягає процес калькулювання?
5. За допомогою якого елемента здійснюється групування господарських операцій в бухгалтерському обліку?
6. Для чого складається бухгалтерський баланс?

Завдання до самостійної роботи:

1. Законспектувати роботу згідно за наданим планом.
2. Запам'ятати елементи методу БО та їх взаємозв'язок.

Тематичний контроль: лекція №4, семінар №1.

Опорний конспект

Метод бухгалтерського обліку, його основні елементи та їх характеристика

1. Бухгалтерський облік господарських операцій здійснюється безперервно з початку діяльності підприємства і до його ліквідації. Він ґрунтується на діалектичному методі й економічній теорії. Разом з тим бухгалтерський облік має свої способи і прийоми ведення, зумовлені особливостями його предмета. Метод **БО** – *це сукупність способів і прийомів, за допомогою яких ведеться бухгалтерський облік.*

Метод бухгалтерського обліку складається з ряду елементів, за допомогою яких ведеться облік. *Елементи методу бухгалтерського обліку такі:*

- документація та інвентаризація;
- оцінка і калькулювання;
- рахунки і подвійний запис;
- баланс і фінансова звітність.

2. Облікові дані повинні бути доказовими, що полягає в обґрунтуванні, внаслідок якого встановлюється істина. Тому кожна господарська операція, що відображається в бухгалтерському обліку, має бути підтверджена документом, який є письмовим доказом її здійснення. *Документація – це процес оформлення господарських операцій документами.*

Проте в процесі діяльності можуть мати місце події, які в момент їх виникнення неможливо оформити відповідним документом, наприклад, крадіжки, природні втрати, допущені помилки в обліку. Це зумовлює розбіжності між фактичною наявністю і даними бухгалтерського обліку. Щоб виявити такі розбіжності й ліквідувати їх, періодично проводять інвентаризацію.

Інвентаризація — виявлення фактичних даних, зіставлення їх з обліковими й оформлення виявленого відхилення. Відповідає за проведення інвентаризації керівник, а проводить інвентаризацію інвентаризаційна комісія, призначена наказом керівника.

3. Об'єкти бухгалтерського обліку відображаються в єдиному грошовому вимірнику. Для цього здійснюється *оцінка — узагальнення об'єктів бухгалтерського обліку в грошовому вимірнику.* Натуральні та трудові вимірники переводять у грошовий. Процес

оцінки супроводжує калькулювання. Тобто щоб встановити ціну, потрібно її вирахувати, що здійснюється шляхом *калькулювання*. **Калькуляція** — це метод обчислення собівартості виготовлення продукції або виконаних робіт, наданих послуг.

4. Господарські операції необхідно групувати за певними ознаками, щоб одержати потрібну інформацію. Таке групування в бухгалтерському обліку здійснюється за допомогою рахунків.

Рахунки бухгалтерського обліку є способом систематичного спостереження, групування та поточного відображення стану і руху господарських засобів і джерел їх утворення. На кожен об'єкт БО відкривається окремий рахунок.

Господарські операції обліковують на бухгалтерських рахунках методом *подвійного запису*. Це означає, що *кожну операцію одночасно відображають на двох рахунках в одній і тій самій сумі*.

5. Для одержання інформації про наявність і склад засобів підприємства та джерел їх утворення складають **бухгалтерський баланс** — це спосіб групування засобів і джерел на певну дату в узагальнюючому грошовому вимірнику.

Баланс правомірно розглядати з двох боків: як елемент методу бухгалтерського обліку і як форму фінансової звітності.

У першому розумінні баланс — універсальний елемент методу, який застосовується в економіці та широко використовується як методична ув'язка. Наприклад, баланс зерна, баланс кормів, паливний баланс, баланс водних ресурсів, баланс поживних речовин у ґрунті тощо. Баланс як елемент методу бухгалтерського обліку тісно пов'язаний з іншим елементом — подвійним записом. Бухгалтерські записи ґрунтуються на балансових ув'язках між синтетичним та аналітичним обліком, між рахунками, між підсумками за окремими таблицями тощо.

Баланс як форма фінансової звітності відображає на певну дату активи, пасиви і зобов'язання підприємства.

Для одержання підсумкових даних про діяльність підприємства крім балансу складають **інші форми звітності**, в яких відображають систему економічних показників за звітний період.

Описані елементи методу тісно взаємопов'язані й у сукупності становлять метод бухгалтерського обліку